

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут денної освіти

Кафедра менеджменту

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Ризик-менеджмент і антикризове управління підприємством»

на 2023-2024 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	4 курс, 8 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Менеджмент»
Спеціальність	073 «Менеджмент»
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
Петрівна науковий ступінь і вчене звання,

Чайка Інна

К.Е.Н.

доцент

посада

доцент кафедри менеджменту

Контактний телефон	+38-050-108-00-88
Електронна адреса	nchajca@ukr.net
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 09.00-16.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування у студентів системи знань та навичок в галузі теорії та практики антикризового менеджменту на макро- та мікро рівні; про предмет і суть ризик-менеджменту, його місце в діяльності підприємств і вироблення практичних навичок аналізу ризиків на підприємстві в цілому та в різних його підрозділах, розуміння можливостей ризик-менеджменту для підвищення ефективності бізнесу
Тривалість	8 семестр, разом 120 годин (лекції 16 год., практичні заняття 32 год., самостійна робота 72 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії та виїзні, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: ПМК (залік)
Базові знання	Наявність системи знань і навичок у галузі теорії та практики антикризового і ризик-менеджменту, що сприяють формуванню професійних якостей, сутність яких полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність, виробленні навичок використання антикризового управління та управління ризиками в фінансово-господарській діяльності підприємства для забезпечення його конкурентоспроможності та фінансової стійкості
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>ПР04. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>ПРН06. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>ПРН11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.</p> <p>ПРН17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ЗК03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. • ЗК04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. • ЗК05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. • ЗК08. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. • ЗК09. Здатність активно вчитися і оволодівати сучасними знаннями. • ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні. • ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. • ЗК14. Здатність працювати у міжнародному контексті. • ЗК15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). • СК01. Здатність визначати та описувати характеристики організації. • СК02. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища. • СК03. Здатність визначати перспективи розвитку організації. • СК04. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язок між ними. • СК05. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту. • СК06. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, формувати та підтримувати корпоративну соціальну відповідальність організацій. • СК07. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту. • СК11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління. • СК12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Сутність ризик-менеджменту сучасного підприємства		
Тема 1. Ризик і підприємництво. Теоретична сутність та зміст ризику як економічної категорії	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Опрацювати нормативно-правові документи за темою, рекомендовані викладачем.
Тема 2. Природа ризиків, загальна характеристика факторів та чинників ризику в сучасних умовах господарювання	Обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Виконати ситуаційне завдання для самостійної роботи. Опрацювати нормативно-правові документи за темою, рекомендовані викладачем,
Тема 3. Класифікація ризиків, їх загальна характеристика	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Виконати ситуаційне завдання для самостійної роботи. Опрацювати нормативно-правові документи за темою, рекомендовані викладачем,
Тема 4. Ризик-менеджмент як система управління ризиком. Основні показники ризику та способи їх вимірювання.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Виконати ситуаційне завдання для самостійної роботи. Опрацювати нормативно-правові документи за темою, рекомендовані викладачем,
Тема 5. Організація, стратегія і тактика ризик-менеджменту. Характеристика методів та інструментів управління ризиками	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Виконати ситуаційне завдання для самостійної роботи. Опрацювати нормативно-правові документи за темою, рекомендовані викладачем,
Модуль 2. Антикризове управління підприємством		
Тема 6. Загальна характеристика кризових явищ в економіці. Аналіз факторів, що впливають на діяльність підприємств	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Виконати ситуаційне завдання для самостійної роботи. Опрацювати нормативно-правові документи за темою, рекомендовані викладачем,
Тема 7. Діагностика фінансового стану підприємства. Оцінка фінансово-господарської діяльності підприємства	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Виконати ситуаційне завдання для самостійної роботи. Опрацювати нормативно-правові документи за темою, рекомендовані викладачем,
Тема 8. Методи прийняття управлінських рішень при антикризовому управлінні.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Виконати ситуаційне завдання для самостійної роботи. Опрацювати нормативно-правові документи за темою, рекомендовані викладачем
Тема 9. Фінансові джерела санації підприємств. Організація правового забезпечення санації підприємств	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; підсумкова модульна робота	Виконати ситуаційне завдання для самостійної роботи. Опрацювати нормативно-правові документи за темою, рекомендовані викладачем,

Інформаційні джерела

1. Кодекс України з процедур банкрутства. Редакція від 01.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>
2. Про затвердження Порядку погодження умов і порядку проведення санації державних підприємств до відкриття провадження у справі про банкрутство за рахунок небюджетних джерел фінансування. Постанова Кабінету міністрів України № 38 від 30 січня 2013 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/38-2013-%D0%BF#Text>
3. Глушенко С.В., Івахненко С.В.. Антикризове управління на підприємстві: фінансово-організаційні аспекти : навчальний посібник. Київ : НаУКМА, 2020. 92 с.
4. Калініченко З.Д. Ризик-менеджмент : навч. посіб. / З. Д. Калініченко. Дніпро : ДДУВС, 2021. – 224 с.

5. Калініченко З. Д. Ризик-менеджмент: навчальний посібник для здобувачів спец. 051 «Економіка» та 073 «Менеджмент» / З. Д. Калініченко. – Дніпро : ДДУВС, 2021. – 224 с.
6. Михалицька Н.Я., Механізми вихначення ознак та мовірності банкрутства підприємств.– URL: <http://academy.gov.ua/ej/ej2/txts/soc/05mnjjbr.pdf> (дата звернення: 17.01.2022).
7. Смерічевський С.Ф., Кривов'язюк І.В. Антикризове управління підприємством : навчальний посібник. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 396 с.
8. Скібіцька Л. І., Матвєєв В.В., Щелкунов В. І., Подрезов С.М. Антикризівий менеджмент: навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2020. 584 с.
9. Стратегічне управління. Антикризове управління : навч. посіб. / О. М. Кібік та ін. Одеса : Фенікс, 2019. 203 с.
10. Ткаченко А. М., Силенко С. А. Вплив антикризового управління на формування стратегії розвитку промислового підприємства / Запоріж. нац. техн. ун-т. Запоріжжя : ЗНТУ, 2019. 299 с.
11. Хмільєвська А., Войтко С.. Формування індексу циркулярної економіки для порівняльного аналізу переходу країн Європи до циркулярної економіки. Економіка та суспільство. 2021. №32. – URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/796/763> (дата звернення: 01.02.2023).
12. Хринюк О. С., Бова В. А. Моделі розрахунку ймовірності банкрутства як метод оцінки фінансового потенціалу підприємства. Ефективна економіка. 2018. № 2. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6121> (дата звернення: 11.01.2023).
13. Srinivas K. Process of Risk Management [Електрон. ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/331783796_Process_of_Risk_Management.pdf, вільний (дата звернення: 26.01.2023). – Назва з екрана

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти визначена такими документами:

- Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>
- Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyvannya.pdf
- Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadok-likvidacziyi-zdobuvachamy-vyshhoi-osvity-akademichnoi-zaborgovanosti.pdf> .
- Положення про повторне навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-povt-navch.pdf
- Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <http://surl.li/lviq>

Політика щодо академічної доброчесності В ПУЕТ визначена такими документами:

- Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf .
- Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrocheshnist.pdf
- Положення про запобігання випадків академічного плагіату <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannavyvpadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf> .

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

- Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf .
- Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf
- Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf>; *інфографіка* (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>.

Політика вирішення конфліктних ситуацій визначена такими документами:

- Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravya-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-apelacziyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-u-formi-ekzaminu.pdf>

content/uploads/2023/07/poloz_pro-apel_pidcontr.pdf

• уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>.

Політика підтримки учасників освітнього процесу визначена такими документами:

- Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>.
- Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>
- Уповноважений з прав корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Безпека освітнього середовища:

Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyvediyalnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): відвідування занять (3 бали); захист домашнього завдання (5 бали); обговорення матеріалу занять (3 бали); виконання навчальних завдань (5 бали); завдання самостійної роботи (6 балів); тестування (5 бали); підсумкова модульна робота (15 балів)	50
Модуль 2 (теми 6-8): відвідування занять (3 бали); захист домашнього завдання (5 бали); обговорення матеріалу занять (3 бали); виконання навчальних завдань (5 бали); завдання самостійної роботи (6 балів); тестування (5 бали); підсумкова модульна робота (15 балів)	50
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре